

Janusz Zygmunt Jagrym-MALESZEWSKI

urodził się w rodzinie ziemiańskiej jako syn Hilarego – powstańca styczniowego, dzierżawcy majątku Czarnocin, oraz Marii z Krasnodębskich. Uczęszczał do rządowego gimnazjum w Warszawie, ale w 4 klasie został relegowany za udział w manifestacji patriotycznej, po czym wstąpił do Akademii Handlowej w Lipsku, którą ukończył w 1902 r. Następnie rozpoczął studia na Uniwersytecie w Lipsku, jednak po dwóch semestrach zrezygnował z dalszej edukacji. 12 czerwca 1909 r. zawarł związek małżeński z Jadwigą Dunin-Borkowską, działaczką społeczną, pierwszą przewodniczącą oraz twórczynią Stowarzyszenia Rodzina Policyjna.

W latach 1903–1914 prowadził działalność handlową oraz edukacyjną. 5 sierpnia 1914 r., pod pseudonimem Zygmunt-Jagrym, wstąpił do Legionów Polskich i został skierowany do II Szwadronu I Pułku Ułanów. W czasie szarży pod Rokitną jako dowódca II plutonu II szwadronu II Dywizjonu Ułanów został ciężko ranny i trafił do niewoli rosyjskiej. Obrażenia były na tyle poważne (miał przestrzeloną lewą rękę i lewą nogę), że niezbędna była amputacja kończyny dolnej. Do kraju wrócił w listopadzie 1915 r. jako inwalida, w drodze wymiany jeńców. Konsekwencją amputacji nogi był roczny urlop zdrowotny. Od jesieni 1916 r. Zygmunt-Jagrym wrócił do obowiązków służbowych jako sekretarz generalny Komisji Wojskowej Tymczasowej Rady Stanu. Pełnił funkcję kierownika Głównego Urzędu Zaciągu do Wojska Polskiego, tzw. Polskich Sił Zbrojnych (Polnische Wehrmacht). W późniejszym okresie został kierownikiem oddziału do spraw żołnierskich, żeby objąć stanowisko kierownika spraw oficerskich Dowództwa Okręgu Generalnego Warszawa.

W roku 1918, po wstąpieniu do Wojska Polskiego, rozpoczął pracę w IV Departamencie Ministerstwa Spraw Wojskowych jako szef sekcji I. Rok 1921 stał się zwiastunem objęcia, w sierpniu, stanowiska szefa Sekcji I Ogólno-Organizacyjnej Oddziału V Personalnego Sztabu Głównego Ministerstwa Spraw Wojskowych oraz oficera do zleceń w gabinecie ministra spraw wojskowych. Podczas wojny 1920 r. brał udział w pracach Rady Obrony Stolicy. Awans na pułkownika ze starszeństwem otrzymał 15 sierpnia 1924 r. W trakcie przewrotu majowego stanął po stronie zamachowców i po stronie swojego wiernego przyjaciela Józefa Piłsudskiego. Wraz z pułkownikiem Sławojem Składkowskim bronił gmachu MSW przy ul. Nowowiejskiej i uniemożliwił wykonanie rozkazów zwolennika rządu, gen. Szpakowskiego. Po tych wydarzeniach stał się członkiem Komisji Likwidacyjnej utworzonej pod przewodnictwem gen. Lucjana Żeligowskiego. Na zlecenie marszałka Józefa Piłsudskiego został oficerem sztabowym w gabinecie ministra spraw wojskowych. Jesienią 1926 r. został szefem Wydziału Wyznań Niekatolickich Ministerstwa Spraw Wojskowych z pozostawieniem dotychczasowej funkcji oficera sztabowego do zleceń przy ministrze spraw wojskowych.

31 października 1926 r., na skutek zażalenia ministra spraw wewnętrznych, został przeniesiony w stan nieczynny na sześć miesięcy z prawem noszenia munduru, w celu objęcia stanowiska komendanta głównego Policji Państwowej. Z gabinetu Ministerstwa

Spraw Wojskowych przeszedł do służby czynnej w Policji Państwowej. Funkcję tę pełnił od 5 listopada 1926 r. do 24 stycznia 1935 r. W czasie piastowania urzędu komendanta głównego PP zmienił zupełnie krajowy model szkolnictwa policyjnego. Utworzono system kształcenia policyjnego na poziomie europejskim. Kierownictwo PP z najwyższymi oficerami na czele dbało o podnoszenie kwalifikacji zawodowych adeptów sztuki policyjnej. Rozpoczęto tworzenie placówek dydaktyczno-oświatowych. Utworzono dwa rodzaje szkół: szkołę oficerską w Warszawie oraz szkoły dla szeregowych Policji Państwowej w Sosnowcu, Żyrardowie oraz Mostach Wielkich. Nawiązano współpracę z policjami krajów europejskich, mając nadzieję na korzystanie z doświadczenia zaprzyjaźnionych służb. Dzięki inicjatywie komendanta głównego Policji Państwowej w 1928 r. grupa funkcjonariuszy Policji Śledczej wyjechała na kursy szkoleniowe do Wiednia. Późniejsza wymiana funkcjonariuszy przyjeżdżających na staż zawodowy do Polski była zasługą komendanta Maleszewskiego. W latach 1935–1938 zasiadał w Senacie IV kadencji z województwa kieleckiego. Swoje senackie obowiązki pełnił w komisjach administracyjnej i wojskowej. Janusz Zygmunt Jagrym-Maleszewski zmarł 27 września 1942 r. w Warszawie.

Do roku 2015 nie było znane miejsce jego pochówku. Jednak w 2015 r. prezes Stowarzyszenia „Rodzina Policyjna 1939 r.” w Łodzi, przez kontakt z ostatnim żyjącym członkiem rodziny komendanta Maleszewskiego, odkrył tę tajemnicę.

opracował: Jarosław Olbrychowski

